

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Terez-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözsdejében, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak és földműveseknek év 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A zentai polgármesterválasztás.

A zentai társadalom ama vezető-elemeinek, kik a város föltett érdekeit politikai melléktekintetek fölé helyezik, nagy gondot okoz a megüresedett polgármestéri állás betöltése. Ki szeretnék küszöbölni az ily fontos kérdések megoldásánál rendszerint felszínre kerülő politikai irányzat érvényesülését; meg szeretnék akadályozni ama káros beavatkozásokat, melyek a zentai közéletben oly gyakran éreztetik veszedelmes hatásukat. Mérlegelvén a város különleges politikai, társadalmi és felekezeti viszonyait, olyan férfiut keresnek, kinek személyében megvan a biztosíték, hogy állását nemcsak a törvény követelményeinek megfelelően, hanem a különböző, ellentétes politikai csoportok, felekezetek, fajok és osztályok összhangba hozandó kívánalmai szerint képes betölteni.

Ilyennek vélik Matkovich Bélát, akinek személyében a jelölésre hivatott tényezők megállapodtak. Matkovich Béla kétségtelenül az az ember, a ki a zentai polgármestéri állás nehéz feladataival meg tud birkózni. A haladás, fejlődés, a modern reformok

kiépítése, a közhasznú intézmények fejlesztése iránt érzékkel bíró, a korszellem nagyra törő eszméi iránt fogékony, egyénileg és vagyoniilag független, önállóan gondolkodó, erélyes férfiú. Megválasztatása nagy haszon volna Zentára.

Igen ám! Csakhogy Matkovich Béla jóízű, önérzetes férfiú is, a ki közpályáján való haladásában saját erején kívül senkinek oktroyált segítségét igénybe nem veszi. Legkevésbé pedig akkor, ha az a családi érdek bélyegét viseli magán. Már pedig az eddigi jelek azt bizonyítják, hogy egyesek azért mosolyognak Matkovich felé, mert Fernbach Károly főispánnak a sógora. Lovászy Andor egyik újságcikkében nyíltan bevallotta ezt. A nepotizmust a közérdekkel egybekapcsolni rut cselekedet, nagy hiba.

Csöppet se esedéjük tehát, hogy Matkovich Béla ily visszatetsző körülmények közt vonakodik a zentaiak felhívásának eleget tenni.

A szerb nyelv a zombori városában.

Zombor szab. kir. város hétfői közgyűlésén egy szerb ajku, a magyar nyelvet gyengén bíró

városi bizottsági tag mondanivalóját szerbül fejtette ki. Emiatt olyanok, akik lármával, csetepatével igyekeztek érvényesülni, kiket ez ellen. A magyar állameszme sérelmét látták abban, hogy egy szerb ember élt törvényadta jogával s véleményét akként nyilvánította, a mint az leginkább állott módjában.

Azok a tisztelt urak, akik oly gyakran s tulbuzgósággal hallatták szavukat a törvénytisztelt és jogegyenlőség érdekében, helyesebben cselekednének, ha hazafias hevületüket ily esetben kissé mérsékelnék és megfelelőbb irányba terelnék. Mert mégis csak komikus, hogy azok védik a magyar nyelv jogát törvénytiszteltés árán, akikhez közel álló tényezők a magyar állameszme rovására szabad érvényesülést enged egy, szorosabb értelemben vett idegen nyelvnek: a horvátnak.

A képviselőházban a horvát képviselők beszélhetnek, sőt esküt is tehetnek horvátul. Pedig az ördög se érti őket. Zomborban azonban, ahol a városi bizottsági tagoknak kétharmad része szerb s ahol majdnem mindenki érti a szerb nyelvet, meg akarják tiltani olyanok, aki más nyelven nem ért, hogy szerbül beszélhessen.

Ha még sokáig így védelmezik a tisztelt szabadalmazott honfiak a magyar hazafiságot, akkor könnyen megtörténik, hogy a magyarbarát Dungserszkyek, Pávlovicsok, Drakulicsok, Kronicsok csupa Pavlovits Lyubomireket és Musiczky Döméket fognak nevelni, amitől isten óvjon bennünket.

Tehát több mérsékletet és politikai bölcseséget.

Rokítói füzér.

Soha vissza nem térő évszakok.

Nincs virág már a rét ölében,
Régen elmúlt a tavasz,
H'jába kérem és sovárgom. —
Visszajön, de már nem az.

Letűnt már a nyár is régen,
Nincsen perzselő heve:
Visszavárom, visszakérem,
Hiába — Isten vele!

Az életnek rokkáján már
Vegét járja a fonál,
Lehull már az ért gyümölcs is
S vágyó élvet nem kínál.

Itt a télnek zuzmarája:
Pánczél takar szűt, mezőt,
S bűnnek árja elringatja
Télnek, sirnak elmenőt.

Ruttkay Gyula.

Kibékülés.

A „BÁCSMEGYE” számára írta:

Dr. Hannig Györgyné.

Solymos Károly földbirtokos és Verödy Béla főbíró családja valamikor a legnagyobb e-

gyetértésben éltek egymással, a legőszintébb barátság fűzte őket össze. Mig egy szép napon Verödy és Solymos közt valami politikai nézeteltéréstől kifolyólag harag nem támadt, mely idővel nemhogy kiegyenlítőddött volna, hanem mindig elmérgesedett és valóságos gyűlöletté vált. A két család közt az érintkezés tehát teljesen megszűnt. Midőn ez történt, Verödy Ella még pályás baba volt s Solymos Pistika akkor kapta az első nadragos ruhát. Azóta sok-sok idő mult; Elluska már nagy lányná vált s most készül az első bá'ra, Pistiből is már Pista urfi lett, ki gazdasági pályáját épen bevégezve, apja birtokán akarta gazdálkodási tudományát érvényesíteni.

Elluska első bálján jelen voltak Solymosék is. A terem ellenkező két oldalán foglalt a két család helyet. Elluska bájos jelenség volt, szőke fürtjei kék színű szalag által összefogva nyugodtak vállain; a leány oly kecsesen tánczolt, hogy Solymos Pista nem tudta levenni róla tekintetét.

— Eh, mit nekem az öreg gyűlölete, Elluska egy bájos leány s én tánczolni fogok vele — gondola magában s avval a szokásos bemutatás után tánczra kéré fel a leányt. Elluskának figyelmét sem kerülte ki Pista, hisz ő sem volt valami igénytelen ifju. A magas, nyulánk alak, a kis barna bajusz feltűnt a leánykának s azért biz' ő szívesen vette a tánczra való felkérést.

Pár perc mulva vígan lejtettek tova a sima parketen a két gyűlöletben élő családnak gyermekei.

Az első tánczot több követte s mondhatni, hogy Pista az egész estét Elluskának szentelte. Solymos Károlyt ez nagyon bántotta.

— Ugyan mi c'élja van Pistának avval a Verödy leánnyal? — szölt nejéhez.

Solymosné bántotta az a viszony, mely köztük és Verödyék közt volt, tehát védelmére kelt fiának.

— Hadd, kérlek, csak nem akard gyűlöletedet a leányra is kiérjeszteni. Hányszor vetted kezédbe, midőn még pályás babácska volt s mondogattad: „ez lesz a menyem.” Oh nézz csak oda, milyen ártatlan lelkű, bájos leány.

— Jó, jó, látom, de ő mégis Verödynek leánya s ez nekem elég ok, hogy fiamat ne szívesen lássam közelében.

— Nem jó ez a végnélküli gyűlölet, Károly. A gyűlölet még sehol sem termelt boldogságot.

Azonban nemcsak Solymosnak nem tetszett a két ifju barátsága, Verödy sem nézte jószemmel, hogy leánya mily szívesen mulat Solymos Pistával.

Ő is kifakadt felesége előtt s az is csitítgatá ép úgy, mint Solymosné a férjét.

Az ifjak nem is sejtették, hogy a szülőket mily kellemetlenül érinti az ő barátságuk s szinte sajnálták, hogy a tánczestnek oly hamar vége szakadt.

Elluska a bálból hazatérve, soká nem tudott elaludni; gondolatai Solymos Pistával voltak telve. Szinte hallani vélte azokat a kedves hízog szavakat, melylyel az ifju elárasztá: „Elluska maga úgy tánczol, mint egy tündér. Oh mily jó volna ily angyallal a menybe repülni.” Sok sok ehhez hasonló dolgot ismételtetett Elluska magában, amit Pista mondott az este neki, mig végre elaludt. De álma vidám lehetett, mert délfele anyja ily szavakkal keltegette: „kelj fel

Tanulóifjúsági akadémiai egyesület.

— Szűnidei szórakozás. —

— Saját tudósítónktól. —

Szentfűlöp, 1906. júl. 17.

Fárasztó munka után édes a pihenés. Ezen aranyigazság nemcsak a testi munkával foglalkozókra vonatkozik, hanem egyszersmind szól azoknak is, kik éveken át szellemileg fáradozva, éjjelt napallá téve azon iparkodnak, hogy a reájok rótt feladatok — és kötelességöknek pontosan eleget tehessenek, vagy pedig a kitűzött célt minél előbb és biztosabban elérhessék.

Mindezek után mi sem természetesebb, mint az, hogy a szellemi munkát felváltó édes pihenési időt az érdekeltek legnagyobb örömmel üdvözlők, köszöntik. Epedve várja a hivatalnok az egy évi fárasztó, terhes szellemi munka után 5-6 hetes arany szabadságidejét, hogy pihenve, üdülve, ujjult ifju erővel ismét neki láthasson munkájának. A tanár, tanító 10 hónapi nehéz, felelősségteljes tanítási idő után, teljes szívből üdvözlő a 2 hónapra terjedő pihenési időt, mely idő alatt — felejtve idegzetét rontó hálátlan tanítványainak kihívó magaviseletét és testi egészségét rontó iskolai por, fűledt levegővel telt tantermet; idegei és egészségének teljes megerősödését reméli.

Mit szólunk azonban a testi fejlődésben még tökéletlen, de szellemi munkával túlterhelt tanulóifjúságról! Kinek vállaira súlyos, ugyszólván elviselhetetlen teherként nehezedik a 10 hónapi munka és ugyanannyi tantárgy elvégzendő tananyaga! Ki napi 7-8 órán át a tanterem 4 fala közé bezárva, némely tanár, tanító túlszigorúsága, brutalitása által inkább kínzó — mint tanteremben képzeletét! Kiben sok családapa, családanya majdan leendő támaszát látja és kihez a jövő legszebb reményei fűződnek!

Kimondhatatlan örömmel üdvözlő az a beköszöntő nagy és mindeneiket elfelejtő szűnidej.

Ez az ifjuságra nézve azon idő, mely 10 hónapi kimerülésig terjedő nehéz munkának megteremtő a várt gyümölcsöt és jutalmat, mely megszerzi azoknak a 10 hónapon át rajtok ejtett és nagy fájdalmat okozó sebre, a fájdalmat enyhítő és csillapító balszámot.

Ez azon idő, a mikor a szülő reményében csalódva, álmatlan és gondteljes napokat kénytelen átélni és viszont mások legfőbb vágyaik teljesedését látják követkekezni. A szűnidej tehát az évnek azon időszak, melyben az ifjuság az elmult tanév fáradalmait a kedves szülők, rokonok körében kipihelve, gondtalan két havi élet és kellemes szórakozásnak adja oda magát.

Ezen gondtalan élet és kellemes szórakozás azonban ne lelje magyarázatát sem a semmittevés- és henyélésben, sem pedig a tivornyázás és mértéktelen mulatozásokban, mert általánosan ismert tény az, hogy a még fejlődésben lévő ifjui szervezetnek mi sem árt jobban, mint az előbb említett és sokak által elfogadott szűnidei szórakozások.

kis lányom, vagy sajnálod megszakitani álmodat, mely valami jó lehet, mert oly boldog mosoly volt arczodon, midőn ágyadhoz jöttem."

Elluska felnyitá szemét, majd betemetve vánkósába arczát, tovább akart álmodozni. De anyja így szólt:

— Dél lesz, jó lesz sietni az öltözködéssel gyermekem.

Pistára sem volt hatás nélkül a tegnapi est. Másnap már délután belovagolt a pusztáról s addig kerülgette a főbíróék házát, míg az ablaknál nem üdvözölhette Elluskát.

* * *

A bált követő nyáron a kis városkában, hol Elluska lakott, egy tenisz-társaság létesült, mely minden szabadidejét a teniszezésnek szentelte. A társaság tagjai közt volt Elluska is, valamint Solymos Károly. Így alkalmuk volt naponta találkozni s a bálban kötött barátság szorosabbá vált. Egy napon, midőn a tenisz-játék befejezése után hazakíséré Elluskát, így szólt a leányhoz:

— Elluska, már rég keresem az alkalmat, hogy önnel egyedül lehessenek. Szeretem önt s ez érzés annyira uralja lelkemet, hogy nem vagyok képes a vallomást tovább visszafojtani, oh mondja, remélhetek-e abban, hogy ön sem idegenkedik tőlem.

Elluska elpirult, szive erősen dobogott, szemébe két könnyesepp szivárgott s úgy nézett fel az ifjura:

— Pista nekünk nem szabad egymást szeretnünk, mert én Verödy leány vagyok, maga pedig Solymos fiu.

Manapság, midőn az ifjuság nagy része magára hagyatva, a szűnidejöt úgy értelmezi, hogy minden az értelmet, szellemet nemesítő, testet edző szórakozásokat mellőzve, lelket mätelyező és egészséget rontó mulatságokat kell hogy keressen vagy rendezzen, figyelemre méltó és mindenütt követendő szűnidei szórakozást honosított meg Szentfűlöp (Filipova) községben dr. *Pertschy* Ferencz ny. főorzsorvos, ki midőn fáradtságot nem ismerő buzgalma, nagylelkűsége és az ifjuság iránt mindenkor tanusított szeretetéből kitolyólag a jelen szűnidejben a *tanuló ifjuság akadémiai egyesületét* megalakította. Ezen egyesület, melynek kebelébe a község összes tanulóifjusága tartozik, tekintet nélkül a kor- és tanulmány-ágra czélja; minden hét szerda napján egy akadémiai estélyt rendezni és ezáltal a helyi intelligenciának hetenkint legalább egy kellemesen szórakoztató estét szerezni.

Ezen akadémiai est programját szavaltatok, saját szerzeményü értekezés és elbeszélések felolvasása, az énekkar által e czélra betanult 4 szölmü dalok éneklése képezik, mely estélyek 2 hetenkint lánczszal lesznek összekötve.

F. hó 14-én lön az első akadémiai estély megtartva, mely alkalommal azon kellemes megyőződést és benyomást nyertük, hogy tanulóifjuságunk a szűnidej kellemes szórakozási fogalmát megertve azon van, hogy a szükséges pihenést a hasznos szellemi szórakozással összefüggésbe hozza.

Hogy a t olvasóközönség úgy az estély színvonalát, mint pedig a rendezőség programjához összeállítás szakértelmét kellőleg megbírálhassa, ide iktatom a rendezőség névsorát: Dr. *Pertschy* Ferencz ny. főorzsorvos protektor, *Szendelbach* József IV-ed éves orvosnövendék, *Jesch* Péter III-ad éves tanárjelölt, *Szendelbach* Péter jogszíorló, *Kemény* Ferencz II-od éves theologus, *Armbuszter* József és *Mergl* János IV-ed éves tanítójelöltek.

Mindezek elég garantiát nyujtanak arra, hogy az ily estélyek czélt nem tévesztve, kellemes és hasznos szórakozást fognak nyujtani.

Midőn a t. olvasóközönség türelmét némileg igénybe vettem, tettem ezt azért, hogy tanulóifjuságunk ebbeli törekvéseire szives figyelmét felhívjam és egyszersmind követendő példaképpen az egyes községek tanulóifjuságának tudomására adjam.

Hiszem, hogy a példa vonzani fog és tanulóifjuságunk akadémiai egyesületének lesznek majd követői.

Hetényi Márton.

H I R E K.

Nem átkozlak.

A te szerelmed is
Csillag volt az égen,
Csakhogy e csillagra
Gyászos fellelképen

Sötét rágalomnak,
Nemtelen kezeknek
Áldástalan képe,
Árnyéka lebegtek.

Azt mondták a rózsza
Fesledezzen szépen,
Viruljon csak még a
Kertésznek kertjében.
Viruljon-viruljon,
Várja kinyílását,
Kinyílása után
Dusabb virágzását.

Tudom, mért volt minden,
Nem kesergek érte,
Bár akkor csapását
Rám súlyosan mérte.
Oh, tudom miért volt;
Neked megbocsájtom.
Ne félj! Szép fejedre
Nem száll az én átkom

Nem átkozlak téged!
S áldásom, szerelmem?! —
Az sem fog kisérni;
Ne várd egyiket sem —
Mást fog az kisérni,
S mint a nap sugára,
Fényt, örömet és szírt
Hitvesem arczára.

Miért átkoználak?
Ki áruba tette
Lelkét vagy szelmét,
Azt mind átok verte:
Önmagának átka.
Mert az arany fénye
Szépen csillog, csakhogy
Nincsen melegsége.

Csongor.

A képviselőházból.

A *hétfői* nap rendszerint unalmas jellegű e héten élénkebb kép vállotta föl. A karzatok rogyásig teltek meg, ami abban leli magyarázatát, hogy e napra várták a legnagyobb magyar szónoknak, Apponyi gróf közoktatási miniszternek fölszólalását *Hinger* Pétert, Kunbaja nagyszű plébánosát és egykori káplánját, *Sikray* tábori papot, kik a Császárfürdőben pihenik ki a papi hivatás fáradalmait, szintén ez hozta a Házba. A diplomaták karzatáról lesték a nagy momentumot. Előbb azonban entrénak le kellett nyelniök *Sághy* Gyula, *Polit* Mihály és *Lázár* Pál be-

— Elluska, tehát tudna szeretni, bo'doggá tudna tenni, ha nem volna köztünk szüleink gyűlölködése, oh mondja kérem, könyörgöm?

— Szeretem Pista, nagyon szeretem — sugó s mivel már a kapuhoz értek, beszaladt a leány.

* * *

Amint Pista az elválás után hazaérkezett, felkereste atyját.

— Atyám! Komoly, életbevágó dologról óhajtok veled beszélni. Verödy Ellát szeretem s nincs az az akadály, mely szerelmem t legyőzhethné, tehát áldásodat kérem jó atyám.

Solymost megdöbentette fiának e váratlan vallomása.

— Verödy leánya soh'se lesz a menyem! Érted? Soha! — szít erélyes hangon.

— Jól van, atyám, a következményekért te lesz felelős — s ezzel kirohant a fiu az ajton.

Anyja épen a vac-órához akarta hívni öket, midőn az előszoba ajtajában találkozott fiával; nem tudta elgondolni, mi történhetett vele, hogy oly kétségbeesett arczot vág.

— Mi bajod fiam? Szólj már — kérlelé gyermekét.

Solymos Pista zokogni kezdett s anyja nyakába borult:

— Ne kérdezzem jó anyám. Ugy sem mondhatnék el mindent. Jobb nekem már a halál.

Az anya azonban addig faggatá, míg a fiu mindent elmondott.

Midőn Pista kirohant atyja szobájából, atyja lelkében a haragot valami félelmi érzés váltá fel.

„A következményekért ön lesz felelős atyám“. Folyton fülében csengtek e szavak. Az ő személfénye, boldogsága, egyetlen gyermeke Pista volt s amiért ő elűzte magától, kétségbeesésében talán a halálban keres menedéket. Ezt meg kell akadályozni. Inkább vegye el a leányt, hiszen a szegény teremtés semminek se az oka.

— A nagyságos asszony kéreti — szólítá Solymost az inas.

Solymos neje szobájába érve, a pamlagon ülve találta. Pista térdelt előtte s arczát anyja ölébe hajtvá, zokogott.

— Károly nézd, gyűlöleted mire visz, ha a véletlen nem hoz gyermekem elé, talán már nincs is az élők között, oh szánd meg, lásd, hogy mennyire szenved.

Az apa jóságos tekintettel nézett a fiura, hozzá ment, magához emelte s így szólt:

— Fiam, holnap elmegyek Verödyékhez s megkérem részedre a leány kezét.

Több se kellett a fiúnak. Tulboldogan ugrott az apja karjai közé s össze vissza csókolta:

— Atyám, jó atyám, áldjon meg az Isten jóságodért.

* * *

Másnap délután Verödyék háza előtt megállt Solymosék fogata.

Maga Verödy nyitotta ki az ajtót. Meglepődve, zavartan tekintett a belépőre.

— Uram, mit jelent látogatása? — kérde Solymostól.

— Engedje meg, hogy belső szobájába mehessenek s előadhassam jövetelemnek czélját —

szédeit. Az almási követ beszéde rendes menet fogásnak is beillt volna, mert a *tyukról* szólt. Magyarázgatta, hogy az iskolában a tyukot sokféleképen nevezik. Az egyik szerint madár, a másik házi szárnyasnak nevezi, a harmadik gazdasági tőkének, a negyedik pedig *tojó alany*nak.

— Inkább *aranytojó* volna — gondolja magában *Sikray* páter.

Lázár után szólalt föl a kultuszminiszter. Nem mondott ugynevezett „*nugyszabósu*” beszédet, mert kicsiny, rövid volt a terjedelme, de azért mégis az Apponyi-jelleget hordta magán, mert díszes, csillogó volt a kerete s telve volt magasan szárnyaló gondolatokkal nagyratörő, hazafias cszmékkal. Hinger plébános tehát megelégedetten távozott s aznap élvezettel beszélt el két furdóbeli társának, *Fejér zombori* apátnak és *Szutróly* kir. tanácsosnak a nem mindennapi neemes szórakozást.

Kedden a legkorábban kelő bácskai képviselő *Lovász* Andor volt. Jóval az ülés elején jelent meg s a csucson levő padjában helyezkedett el. Csodálkozva nézte Lengyel Zoltánt, a mint hatalmas paksamátával jött a Házba, jelöl annak, hogy a kormány elleni támadásra készül. Hát ezen van is mit csodálkozni, mert a mostani honatyák kilencztized része szinte versenyez abban, hogy ki tud jobban leborulni a hatalom nagysága előtt. Különösen a zentai követ nem érti ezt, mert az ő városában olyanok a viszonyok, hogy a régi hatalom hívei és a mostani kormány imádati egyaránt a hatalom szekerét tolják.

Hodszó Milán nemzetiségi híveit biztatta, hogy ne hagyják abba a retorikai komédiát, hanem pörgessék a nyelvüket isten igazában, *Mu siczky* Döme azonban mitsem akart erről tudni s egy szakaszszal odább ült.

Varga Károly a szélsőbal hegyéről, *Mihalovits* Endre pedig a mágnások sorai közt figyelték *Polonyit*, amint a várható támadások elhárítására készülődött.

Hervadt virágok.

I.

Késő este volt. A hold halovány képe ki váncsian pislogott a város néma utcaiba, mintha valakit keresett volna, s tán meg is találta, mert ott ült a padon az ifju.

Némán ült; mélyen gondolataiba merülve. Arczán a bán és a fájdalom mint édes hű testvérek ültek. Látszott halovány képén a korai szenvedés sekély barázdája. Ott ült lehajtott fővel, merően maga elé nézve, mintha a kétes homályban keresné a balzsamot fájó se ére. Gond-

szólt Solymos. Verődy kinyitá az ajtót s mindkettőn a szobába leptek.

— Régen nem léptem át e küszöböt, ama végzetes nap óta, mely szétválasztott bennünket s így méltán kérhető uram, hogy mit jelent e látogatás. Higgye meg, ma is nehezen jöttem, de gyermekem boldogsága kívánja s azért én mindent feláldozok, még haragomat is. Röviden szólva, Pista szereti Ellát s annak kezét jöttem megkérni fiam számára.

— Micsoda? — szólt ámulva Verődy — Ellát, az én drága, feltett kincsem az ön fiának? Soha.

— S ha a leány boldogsága úgy kívánja, még akkor sem?

— Az én kis leányom nem szeretheti Solymos Pistát.

— De igenis, szeretem — szólt Ella, ki a párbeszédet a szomszédos szobában végig hallgatta. — Nagyon szeretem jó apám. Ne mondjon nem-et atyám, mert ezzel boldogságomat dulja szét. Könnyel telt szeméit kérileg emelte atyjára, majd annak keblére vette magát, hangosan zokogott.

Verődy arczáról egy pillanat alatt minden harag eltűnt. A kis szenvedőt megcsókolta, felkelt a helyéről, Solymoshoz ment s kezét nyújtott neki.

— A házasságba beleegyezem. Am legyeknek a gyermekek boldogok.

dolgozott multján, amely oly rövid, de oly kinzó volt . . .

Mig az ifju ábrándjainak koszoruját fonogatta, aközben a szemközti ház ablakából melabús nótákat zokogott a hegedű, ami még jobban fokozta a hallgató szív fájdalmait. — A hegedű elhallgatott s az ifju felkelt és tova indult, de amint lassan lépdél, egyszerre csak egész testében megrezzenve, hirtelen elhagyott helyére siet vissza, mintha a padon felejtette volna legalább is fél vagyonát. Vissza ült a padra, kezeibe temette halovány orcáját. És keservesen zokogott a szárazla isteni hangjával, mert egy oly dalt énekelt, mert egy oly imát rebegett, melynek halatára eszébe jut gyorsan mult ifjusága és boldogságának koronája, Lidi, ki miatt e kinos percek gyötörték. Óvé volt a dal, neki énekelt neki csicscsergett a bájos csalogany, de mert az átok fogott . . . elyesztette minden vagyonát . . . „Öszirózsa, fehér Öszirózsa” . . . belesirt a hegedű a néma éjszakába.

Megható jelenet. — Az ifjut nem látja senki sem, hogy vele könyezhetne, — de jobb is ez így . . . Csupán az ég látszik iránta részvétellel lenni, mert elborul, a sápadt hold gyászruhát ölt és köiülötte és előtte a sötét felhők összejönnek, majd egybeölelkeznek és mint anyjokat sirató testvéreknek könyzapor ered sötét szemekből. A nagy hallgatást a csendes eső s az ifju lassu lépkedése zavarják meg, aki megbóduva az isteni varázstól, megy, siet a vak éjben; de hova? tán ő sem tudja, csak megy előre, viszi vérző szívet — ki a temetőbe.

Az Ur lassan elrekeszti az ég csarnait s a zápor megszűnik. Az ég sötét fátyola széjjel szakadozik s az ég azurján megjelen a hold és a milliányi csillag s mind merően nézi a boldogságba siető ifjut, ki már mögéje hagyta a várost s már rég más falu határában jár. Egyik falut a másik után hagyja el, mig végre több hasonlóság után kicsi otthonába jut, a hová lelke már rég elköltözött, csupán testét viszi most. Lankadt teste im boldog lelkéhez érkezett. Most boldog, mert a mult képei percekig feledve lettek, s örül a jelen szép látványának.

Lidike mint rendesen, úgy ma is kikönyökölt a virágos ablakba, s bámulta a csillagos eget, nézte a telt holdat és ezüst fényénél a jövő szép álmait fonta. Így volt ez minden este, hogy ábrándjait folyton szaporítá. Szép juliusi est volt egy keddi napon, amikor Lidike kikönyökölt az ablakba ismét. Gömbölyű kacsóival föltámasztotta hófehér orcáját, melyen a langyos szellő játszadozott gesztenye hajfürtjeivel, hol homlokán, hol pedig ábrándos kék szemekre rántott egy-egy fürtöt, hogy csak zavarja az ártatlan álmait, ki a néma csöndbe bámult s gyönyörködött rózsás képeiben. Lidike igen jól érezte magát ez este és sokáig maradt az ablaknál.

Városi Gizike.

(Folyt. köv.)

Főispáni kinevezések. *Fernbach* főispán *Kárpáthy* Andrást központi irnokká, *Krizsán* Jánost pedig központi díjnokká nevezte ki.

Orvosválasztás Kunbaján. A napokban töltötték be a dr. *Stein* távozásával megüresedett orvosi állást. Dr. *Tóth* Árvai Márk ósói orvost választották meg egyhangulag, jöllehet a főispáni irodából egy *Steinicz* nevű orvos érdekében illetéktelen beavatkozással próbálkoztak.

A topolyai járásbírósg köréből. *Gadó* István topolyai aljárásbíró az igazságügyminiszter Fehértemplomba alügyészszé nevezte ki. A topolyai társadalom körében — mint levelezőnk írja — *Gadó* távozása mély sajnálkozást kelt, mert előzékeny modoru férfit, kit mindenki szeret és becsül.

Szolgabírói áthelyezések. *Németh* Béla apatini tb. főszolgabíró Topolyára, *Tukács* Fábán apatini szolgabíró pedig Palánkára helyezte át a főispán.

Tanárok jubileuma. Az apatini polg. iskola két derék, kiválóan képzett tanára, *Oppenländer* Gyula és *Weigang* János most ülik meg pedagógia munkásságuknak 30-ik évfordulóját. Apatin egyes kö eiben mozgalom indult meg aziránt, hogy ez alkalmat ünnepélylyel kössék egybe.

A tisztí orvosnak nincsen szavazati joga. Zenta város akként módosította szabályrendeletét, hogy a tisztí orvosnak a közgyűléseken szavazati joga nincs. Dr. *Lendvai* Mór ottani orvos a közgyűlésnek eme, a tisztí orvosra sérelmes határozatát meglelebbezte.

A róm. kath. klerus köréből. Az érsek a következő káplánokat áthelyezte: *Szabó* Árpád Szenttamásról Sükösdre, *Heitzmann* Ferencz Szépligetéről D csébre, *Vándor* Anta Mélykutról Szépligetre, *Bursy* Viktor Fajszról Magyarokanizsára. Az ujmisések a következő kápláni állomásokra küldettek: *Dupp* Balint Ráczmiliticsre, *Szabó* István Szenttamásra, *Szorg* Antal Szondra, *Werner* Károly Mélykutra.

Estély Szivácson. A Sziváci Társaskör a napokban műkedvelői előadással egybekötött táncestélyt rendezett, melynek fényes sikerét már maga a nagy és díszes hölgyközönség biztosította. Ennek soraiban sok szépség — közülük különösen néhány elbájoló kedvességű, elegáns bécsi fiatal leányzó — méltó föltűnést keltett. Nem csoda, hogy a fiatalemberek buzgó gárdája ezeknek láttára lelkes odaadással teljesítette kellemes kötelességét.

Az ujvidéki hatodik gyógyszerészre *Lackovits* Béla felsőbabi gyógyszerész s pályázik. Kérvényét már benyújtotta a belügyminiszterhez.

A topolyai szolgabírói hivatal köréből. Dr. *Ritter* Gyula topolyai szolgabíró e hó 16-án 4 heti tartózkodásra Drezdába utazott, gyógykezelés végett.

Gyermekszanatórium Palicson. Dr. *Ruffly* Pál min. tanácsos közbenjárására Palicson gyermekszanatóriumot létesítettek.

Házasságok. Dr. *Kozla* Andor szabadkai városi tisztviselő eljegyezte *Pataky* Anna kisaszszonyt.

Futó Mihály kulai adótiszt eljegyezte *Kanyó* Mariska kisaszszonyt Kuláról.

Galanda Sándor birkisi földbirtokos eljegyezte *Braun* Hermin kisaszszonyt Szabadkáról.

Dr. *Munk* Adolf ujverbázi orvos a napokban vezette oltár elő *Polákovits* Ilona kisaszszonyt, *Polákovits* Dávid verbázi birtokos szeretetreméltó leányát.

A tanítók napidíja. Garai levelezőnk, a ki a tanítói karnak egyik ágilis tagja, írja nekünk: Közelednek az őszi tanítói tanácskozmányok, melyek mindannyiszor felelevenítik ama panaszhangoikat, melyek több tanító ajakáról már évek hosszú során át elhangzottak, t. i. hogy az előjáróságok tanítói gyűlések alkalmával nemcsak hogy a csekély napidíjat, de még a fuvart is megvonják tanítóiktól. Nem hinném, hogy volna oly községi hatóság, mely a tanítók eme jogos követelését semmisnek venné. Különben álljon itt szóról-szóra másolat alakjában *Dimitrievits* Milos, *Bács-Bodrog* vármegye egykori tanfelügyelőjének a községekhez intézett átirata: „558—1872. sz. Az 1868. 38. t.-cz. 147. § a értelmében a községi nép-felső, nép- és polgári iskolai tanítók kötelesek tanítói testületekkel alakulni. A községi tanítók a községi pénztárból 1 frt napidíjat és mérsekkelt utiköltséget kapnak. Az érdemes előjárónak kötelességükké teszem miszerint e rendelkezésnek tartalmáról a keblbeli községi és hitfelekezeti tanítókat értesítsék *Dimitrievits* Milos kir. tan. és tanfelügyelő. Ezen rendelet kézbesített Garán 1872. szeptember 10-én.

Bérmálás a Tiszamentén. Városy érsek bérmálási körutját a Bácskában szeptember hónapban folytatja. Akkor osztja ki a bérmálási szentségeket Zentán, Óbecsén, Adán, Moholon stb. helyen. A zentai bérmálás sorrendje ez: Szeptember 6-án délután érkezik az érsek a vonatral Adorjánról Zentára. Szeptember 7-én reggel a szt. István templomban misét, utána szentbeszédet mond és bérmál délig. Délután 3 órától fogva ismét bérmál. Szeptember 8-án ismét szt. misét, prédikációt mond és bérmál egész nap. Szeptember 9-én a szt. Sziv-templomban szt. misét, prédikációt mond és bérmál egész nap. Szeptember 10-én Felsőhegyre megy. Misét és prédikációt mond és bérmál. Délu-án Tornyosra megy, Tornyoson szeptember 11-én misét és prédikációt mond és bérmál, délután visszatér a városba és vasuton *Adára* megy. Az érsek levélben, a melyben a bérmálást tudomásra hozza, figyelmeztet, hogy mindenféle fákllyás, zenés, vagy énekes esti felvonulások, továbbá mindenemű kirándulások és bankettek, valamint az ünnepi étkezésnél szokásos pohárköszöntők teljesen elmaradjanak.

Tombolaestély Bácsalmáson. A bácsalmási iparos- és kereskedő-ifjak 1906. július hó 14-én *Ambil* József vendéglőjének összes t rmeiben egyetük já ára tombolával egybekötött zártkörű tánczvizalmat rendeztek, a mely a várakozáson felül sikerült. A föllülítésekért ezuton mond köszönetet a rendezőség.

Furcsa büntetés. Boros János zentai földesgazda a napokban rajta csipett egy kis fiut, amint földjéből néhány répát lopott. Ezért a gyereket meztelenre vetköztette, s ruháit magával vitte. A rendőrség a durva önbíró följelentette.

Nyakszirtmeredés Szabadkán. Szabadkán a napokban nyakszirtmeredési eset állt be, melyről a következő tudósítás számol be: Vasárnap reggel Hunyadi István máv. mozdonyvezető dr. Patek Jenő máv. orvost felkereste, hogy súlyos betegen fekvő feleségéhez elhívja. Az orvos azonnal kocsira ült és a beteghez hajtatott, akinél a nyakszirtmeredés tüneteit észlelte. A családnak értésére adta a komoly aggodalomra okot szolgáló eset mibenlétét és ennek tulajdonítható, hogy Hunyadi István a ragályos beteg feltétlenül kórházba akarta szállítani. A beteg maga sem idegenkedett ettől, mire az orvos írásbelileg megkereste a mentőegyesületet, mint akik betegszállító kocsival rendelkeznek, hogy a nyakszirtmeredésben szenvedő Hunyadi Istvánnét kórházba szállítsák. A mentők, minthogy a betegszállító kocsin ragályos betegeket szállítaniok tilos, erre a célra pedig nincsen betegszállító alkalmatosságuk, a súlyos kórtól gyötört beteget kénytelenek voltak egy közönséges rozoga és döcögős parasztszekeren a nagy távolságra eső Mária-Valéria kórházba szállítani, ahol Hunyadi Istvánné alig 24 órai szenvedés után hétfőn reggel 8 órakor meghalt.

Uj iparvágány a halas-rigyczai vasút mentén. A halas-rigyczai vasút Katymár állomása közelében levő 22. számú őrház közelében a gazdák egy csoportja közkemenczét és az őrházig vezető iparvágányt akar létesíteni. A bejelentést eziránt már megtette a vasút igazgatóságánál.

Uj megálló Madaras mellett. *T. mánovits* György bácsbokodi jegyző és érdektársai arra kérték a halas-rigyczai vasút igazgatóságát, hogy a 17. sz. őrháznál föltételes megállót létesítsenek.

Hangverseny és táncszertély Adán. A közpiskolát végzett adai ifjuság július 22-én az „Erzsébet-szálló” disztermében az „Adai önk. tűzoltó-testület” javára műkedvelői előadással egybekötött táncszertélyt rendez. Belépti-díj: I-IV. sor: Személyjegy 2 k. Családjegy (3 személy) 5 k. A többi sorokban: Személyjegy 1 k. 60 f. Családjegy (3 személy) 4 k. Allohely 1 k. D. ár: jegy 60 fill. Az előadás kezdete háromnegyed 8 órakor. Pontos megjelenést kér a rendezőség.

A tiszai koronakerület történelmi és közjogi alakulása címen a vármegye tiszamenti községre igen fontos, megyei irodalmi tekintetben nagybecsű művet írt dr. Kalmár Antal ismert közjogiró. A műnek tartalma ez: Előszó: Történelmi és levéltári források. I. fejezet: A török hódoltság vége. 1. A török hódoltság alatti állapotok. 2. A török hódoltság alatt laktak-e a kerületben magyarok is? 3. A felszabadulás. Zentai útközvetek. II. fejezet: A szerbek bevándorlása és letelepedése, nemzeti törekvések és politikájuk. 1. Bevándorlás és letelepedés. A szerb privilégiumok. 2. A szerb privilégiumok közjogi ismeretése és hatályossága. 3. A szerbek nemzeti törekvései és néppolitikája. A bécsi udvar politikája a szerbekkel szemben. 5. A magyar nemzet politikája a szerbekkel szemben. III. fejezet: A Tiszai Határőrvidék. 1. Keletkezése és szervezete. 2. Történelmi szereplése és közjogi jellege. 3. Megszűnése. Második rész: A kerület közjogi megalakulása és pragmatikus története. I. fejezet: A tiszai rácz kamarai kerület (1751). II. fejezet: A tiszai rácz és magyar kamarai kerület (1774). III. fejezet: A Tiszai Koronakerület (1791., 1800). IV. fejezet: A kerület közjogi és politika jogositványai. (Magisztrátus). V. fejezet: A kerület gözigazgatása és törvénykezése. (Önkormányzat). VI. fejezet: A kerület utbéri viszonyai és magánjogi jogositványai. VI. fejezet: A kerület terület, községei, földje és népe. VIII. fejezet: A kerület kulturális, gazdasági és társadalmi viszonyai. IX. fejezet: A kerület kurialis nemessége. X. fejezet: A kerületnek földesurához való viszonya, pere és megváltása. XI. fejezet: A kerület megszűnése és vagyonának felosztása. XII. fejezet: A kerületi járásperek — és járásfelosztások. Önálló mellékletek. 1. A kerület földrajzi térképe. 2. A kerület címere és pecsétje. 3-7. Szerb kiváltságlevelék. 8. Az 1751-iki kiváltságlevel. 9. Az 1774-iki kiváltságlevel. 10. Az 1800-iki kiváltságlevel. 11-12. Kurialis armális levelek. Dr. Kalmár a könyv megjelenéséhez anyagi támogatást kér az érdekelt községektől. Ezekhez a következő beadványt intézte: A munka rendkívüli díszes kiállításban, nagy 8-ad alakban, famentes papírosan, modern angol betűkkel nyomva művészi inicziálékkal, színes műmellékletekkel, a kerület multjából és jelenéből vett képekkel, diszkótésbeni mintegy 5-600 oldalas kötetben jelenik meg. A munka kiadása 8000 koronán fölül belekerül és éppen ezért fordulok a tek. Képviseleti Közgyűléshez.

Ugyanis a kerületi vagyonból (csak Becsén volt két gyönyörű szép szállás) még mindig van felosztatlan vagyon, a többi között tizenegyezer korona készpénz is. Érdekes, hogy maga a ke-

rület még 1848-ban megszűnt, de a közös vágyonnal még mindig birkozik az enyészet. Az 58 év óta tartó felszámolás felemésztette a vágyon nagy részét. Az egyes községek a közös vagyonból rájuk eső részre már rég nem számítanak; az még a községek leltári vagyonában sem fordul elő, s az a csekélyke összeg, amit a községek a közös vagyonból valamikor majd kapnának (ha ez is ugyan föl nem emésztődnek, mint a többi): az a község háztartásában már se nem szoroz, se nem oszt. És így bizonyos, hogy nemesebb célra alig használható föl az osztatlan vagyon, mintha abból a kerület önnönmagának — ércnél maradandóbb emléket állít. Azért kérem tehát a tek. Képviseleti Közgyűlést, hogy tegye lehetővé nekem a munka megjelenését, és egyezzen bele abba, hogy a kerületi közös vagyonból tízezer koronányi összeg részben a nagy műdologi kiadásának fedezésére, részben pedig írói munkásságom sz. rény megjutalmazására fordítassék. Mondjunk, hogy a kerület tíz községéből így mindegyik ezer koronát visel olyan pénzből, amelyre jó lélekkel már igazán nem számított. Ennek ellenében mindegyik község kap tőlem száz darab könyvet, s minthogy könyvem bolti ára 12-15 korona lesz: a tek. Képviseleti Közgyűlés tulajdonképpen csak előnyös előfizetést eszközöl. A példányokat aztán minden egyes község közzétémenyei és érdemes polgárai között — saját belátása szerint — kioszthatja. A kért összegnek pedig most a felét kérem akképen, hogy a tek. Képviseleti Közgyűlés a kerület felosztatlan közös vagyonából öt ezer koronának a kiutalványozásához hozzájárul. Esik tehát egy-egy községre maximum ötszáz korona. A másik felét pedig majd akkor kérem kiutalványozni, ha a munka össze kikerül a sajtó alul, azt a község megkapja és abszolút irodalmi becsű munkának tartja. Megjegyzem, hogy munkám első része teljesen készen, már sajtó alá van elrendezve, a másik rész pedig most van részben megírás, részben sajtó alá való elrendezés alatt. A sajtó alá elrendezett rész Bács-Bodrog vármegye tek. alispáni hivatalánál van leltébe téve, az ott bárki által megtekinthető, s annak irodalmi értéke felül a tájékozás már most megszerezhető. Tisztelettel kérem tehát a tek. Képviseleti Közgyűlést, miszerint: Kérelmemet figyelembe véve, azt elfogadni, s erről engem határozatilag (Budapest, Magyarország szerkesztőség) értesíteni kegyeskedjek.

Villamosvilágítás Hódságon. Hódság község képviselő-estülte annak idején elfogadta *Ertl* és *Schwerer* ottani cégnek a villanyvilágítás behozatala iránt benyújtott ajánlatát. A belügyminiszter ezt a határozatot most jóváhagyta. A nevezett cég a községgel kötött szerződést a *Bárdos és Brachfeld* budapesti cégre ruházta át, mely a szükséges technikai intézkedéseket már foganatba vette, úgy, hogy az új világítást ez év őszén már átadják a forgalomnak.

A saját feleségét lopta meg. Bíró Pál tolyai lakatosmester — mint levelezőnk írja — a vele vadházasságban élő Papp Antalné szekrényéből 480 korona készpénzt elloptott. A följelentést ellene megtették.

Verekedő cigányok. Zsabyai levelezőnk írja: Parázs verekedést rendezett egy cigány-család folyó hó 12-én a helybeli Szerajlits-féle korcsmában. Bepálíkozottan összekülönböztek Dimity Bogolyub, Száva, Szvetozár, Illés, Nikola, Blágó, Jócza és Bogdán zsabyai cigányok. A szót tett követés. Mindannyian bicskát ragadtak és össze-vissza nekimentek egymásnak, úgy, hogy közülük négyen súlyosabban sérültek meg. A verkedőket csak a rendőrség közbenjövete választotta szét.

Villanyvilágítás Apatinban. Apatin község elöljárósága legközelebb pályázatot hirdet a villanyvilágítás behozatalára. A község házának egy-magának 130 lángra lesz szüksége. Az egész községnek — úgy számítják — 1000 láng fog kelleni.

A zentai borbélyok gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy a nyirási és betérválási díjat felemelik.

Vizbefut kis leány. Lukács Pál kishegyesi lakos 4 és fél éves Margit leánya — mint levelezőnk írja — két társával lement a Bácsér patakhoz játszani, 1-2 óra mulva a kis leány két társa visszajött. Csak órák mulva mondták meg, hogy Margit társuk belesett a patakba és belefuldult. Amikor keresésére indultak, a víz már a holttestet messze elvitte. Csak hosszas keresés után fogták ki a hullát.

Eltelt vallásborító. Titeli levelezőnk írja: 6 héttel ezelőtt vezette oltár elé Titielen Zsemberi Ferencz pétérvári kereskedő *Nonenmacher* Paula kisasszonyt, mely alkalommal Locski Szima titeli görög keleti szerb paraszt az esketés közben az ágostai evangélikus templomhoz ment, a templom ajtón dörömbölni kezdett és az ajtón bekibálva, a násznapot és az esketőpapot szidalmazta. Az ügy a titeli kir. járásbíró-

ság elé került, hol a napokban ült k a vallásborító fölött törvényt. Lacszi Szimát 3 havi fogságra ítélték el, de csak azért ily enyhén, mert *Ott* Fülöp lelkész a megbüntetését nem kívánta.

A megsértett községi jegyző elégtétele. Titeli levelezőnk írja: *Vuics* Milán alsókaboli elcsapott jegyzőt, ki jelenleg a szerb patriárka számtanácsosa, a titeli kir. járásbíró 150 kor. bírság és 60 kor. költség megfizetésére ítélte azért, mert *Vraesurios* Gerő titeli jegyzőt magánlevélben ocsmány szavakkal megsértette. Az ítéletet mindenütt megnyugvással fogadják, mert Vuics összeférhetlen viselkedése visszatetszést szült.

Gyujtogatás Tiszakálmánfalván. Özv. Uracs Józsefné tiszakálmánfalvi lakosnak házszindelyes házáat, eddig ismeretlen tettes föl akarta gyujtani. A tüzet azonban idejében észrevették és elnyomták. Az oltásban — mint levelezőnk írja — különösen kiüntek: *Milla* Imre plébános, *Bulázs* Géza Árpád tanító jelelt, *Golimana* János bíró, *Paróczy* Peter esküdt és *Dömötör* Lajos vegrehajító, akiknek haláltmegvető oltási műveletüknek köszönhető, hogy a tűz nagyobb károkat nem okozott.

Elfogott, megszökött és újra elfogott betörő. E hó 10-én *Kalanity* György csurogi fődműves a csurogi csendőrségül jelentette, hogy az éjjel valaki házába betört és az egyik szobában az ágypárnák között elrejtett 7 db 50 koronás arany mellpénzt (a szerb leányok ékszere) ellopta. A csendőrség a panasz folytán rögtön erélyes nyomozást vitt végbe és nagyszerű eredményt. Elfogták a tettest *Szekulity* (Ruszi) Mácso, obecsei lakos személyében, akit megvasalva vittek a község házára. Ott aztán Szekulity bismerte tettét és előadta a lopott aranyakat. Este lévén, a delik enst a községi fogházban elzárták, hogy masnap az ujvidéki ügyészségnek atadhassak. Am Szekulity is gondolt egyet és az éjjel megugrott. Nosza reggel ismét megkezdődött a betörő után való hajszja. De most már eredmény nélkül. A lóvás-futas nem ért semmit és 1-2 napig nem sikerült a betörőt elfogni. Végre e hó 13-án megjött a mentő. Egy csurogi ember szolt a csendőrségnek, hogy Szekulityot Szentiamáson látta. Ez informálás heyes volt, mert a csurogi csendőrség táviratára a szentiamási rendőrség elfogta és Csurogra kísérte az agyonkecsett atyafit, aki újabb kihallgatása alkalmával még több betörései lopást ismert be. A hivatásos betörőt, biztos őrizet alatt, bekisérték az ujvidéki ügyészséghez.

Uj zsidótemplom és iskola Ujvidéken. Az ujvidéki izr. hitközség új templom és iskola építéset határozta el. Ez ügyben ezt a felhívást intézte az elnökség az ottani hívekhez:

Az ujvidéki izr. hitközség szerény anyagi erejéhez képest, tagjainak tulfeszített áldozatkészségéből majdnem egy evszázad óta tartja fenn templomát, iskoláját és egyéb intézményeit a hitközségi tagok vallási, erkölcsi és közoktatási szükségleteinek kielégítése céljából.

A templomunk építése óta eltelt hosszú idő azonban nem haladt el nyomtalanul Istenünk hajléka felett, sőt nagy mértékben megrongálta és alapjában megingatta azt úgy, hogy már annak összedőlésétől kellett tartanunk. És noha időről-időre templomunkat tetemes áldozatok árán kijavítottuk és fenntartani igyekeztünk, az idők vasfoga okozta rombolást fenntartani képtelenek voltunk annyival kevésbé, mert templomunk a szabadságharcz dicső évében 1848. évben városunk bombázása alkalmával nagy mértékben szenvedett.

Iskolánkat már emberemlékezet óta nemcsak izraelita, hanem más vallású, részint vidéki tanulók nagy számban látogatják és noha az utolsó 20 év alatt 24000 korona költséggel új épületet emeltünk és minden 5-6 évben nagy áldozatok árán kibővítettük, iskolánk mégis jelenleg már oly szűknek bizonyul, hogy a folyton szaporodó tanulók számát befogadni képtelen és a beállott tulzufoltság a gyermekek egészségi állapotára rendkívül káros kihatással van.

Ezen, hitközségünk feletle fontos kérdések megoldása elől, a hitközség létalapjának megingatása nélkül, továbbra ki nem térhetvén, új templom és iskola létesítését határozta el. Ezen határozat meghozatalánál szemünk előtt lebegett a minden nemes és magasztosért felbuzduló emberek nemeslelkűségébe vetett reményünk. Hisszük, hogy a vallás és erkölcs szolgálatára és a humanizmus kultuszára eljutott arra a magaslatra, hogy egy szent csel elérésében t. polgártársainknál áldozatkész társakra fogunk támaszkodni.

Ezzel a rendíthetetlen bizalommal fordulunk tehát Ujvidek sz. kir. város nemeslelkű polgáraihoz azon tiszteletteljes kérelemmel, hogy a szent ügy érdekében bennünket támogatni kegyeskedjenek.

Nemeslelkű tárimly csekély adományt köszönettel fogunk nyugtázni.

Isten áldása kísérje a nemeslelkű adakozókat!

A szegedi kereskedelmi és iparkamara — mint már megírtuk — e hó 12-én tartotta teljes ülését, miután a kamarai elnökség megválasztását a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta. — Az érdemleges ülést **Rainer József** főkapitány, központi bizottsági elnök vezetésével mellett formális alakuló ülés előzte meg, melyre úgy a régi, mint az új kamarai tagok is meghívták. Ez ülésen a régi kamara törvényes formáságok közt átadta a vagyont az új kamarának.

Az e után következő érdemleges ülést **Szarvady Lajos** elnök nyitotta meg, aki több jelentést terjesztett elő. Ezek során a kamarai elnökség megerősítéséről, több államsegély engedélyezéséről, a kamara zárszámadásának jóváhagyásáról és több fölterjesztésre adott válaszlól számolt be. Közben kegyeletes szavakkal emlékezett meg **Enyedi Lukács** elhunytáról is, aki a kamarának régi, érdemes levelezőtagja volt.

Majd **Perjessy László** titkár terjeszti elő a kamarai iroda tevékenységéről szóló adatokat és megemlíti, hogy a titkárság számos közérdekű országos értekezleten vett részt, és hogy az elnökség eredményt ígérő módon közbenjárt a pénzügyigazgatóságoknál, hogy az iparosok és kereskedők kereseti adójának megállapításánál figyelembe véssenek a méltánylást érdemlő panaszok.

Az érdemleges tárgyalást ifj. **Cserzy Mihály** beltag azon indítványa vezette be, hogy egy Szegeden rendezendő országos kiállítás érdekében tegyen lépéseket a kamara. A teljes ülés az indítványt tanulmányozás és javaslatétel céljából egy szakbizottsághoz utalta.

A kereskedelemügyi miniszter a kassai kamara fölterjesztésében foglalt azon kívánsága tekintetében kért véleményt, hogy végeladási engedély kérésénél ellenőrzés szempontjából részletes leltár csatolása tételessé kötelezővé. A teljes ülés a kérelmet támogató határozatot hozott, mert a végeladások közül tapasztalt visszaélések szükségessé teszik, hogy az ellenőrzésnek alapja legyen.

Jelentést tett azután az elnökség, hogy a titkár részt vett a Duna-Tisza csatorna kérdésében tartott tanácskozáson, melynek eredménye ismeretes. Közös bizottsági javaslatra elhatározza a teljes ülés, hogy a kamara állandó figyelemmel fogja kísérni az ügyet és minden befolyását felhasználja, hogy a kerület érdeke a legteljesebb mértékben figyelembe véssenek.

A magyar vasművek és gépgyárak egyesületének a munkásbaleset biztosítási megoldását sürgető fölterjesztését pártolta a kamara és egyben kérte, hogy az átdolgozandó törvénytervezet ismét küldessék le véleményadásra a kamaráknak.

Több folyóügy letárgyalása közben foglalkozott még a kamara Opálánka község vásárló-reimével, a szeghegyi és péterrévei házalástilító szabályrendelet, a szenesi kéményseprő mestereknek egy konkrét ügyben beadott felebbezésével a zentai kerületi betegsegélyező pénztár felebbezése ügyében, mely tárgyal kapcsolatosan elhatározta a kamara, hogy fölterjesztést tesz a kerületi és más törvényesen alakult betegsegélyező pénztárak közötti, a törvényi szakaszaiból megállapítható viszonyosság helyreállítása érdekében és kéri fogja annak kimondását, hogy biztosításra kötelezett tag egyszerre két pénztárnak tagja ne lehessen, mert ez sok visszaélésre ad alkalmat.

Ezúttal az újjáalakulás alkalmából a kamara pénztárnokot és levelezőtagokat választott. Elhatározta még a teljes ülés, hogy készséggel vesz részt a szegedi iparpártoló kongresszus előmunkálataiban, és a kapcsolatosan rendezendő alkalmi vásár költségeire 200 koronát szavazott meg.

Végül a szegedi érdekelt iparvállalatok panasza folytán elhatározta a kamara, hogy illetékes helyen érélyes lépéseket tesz a **Szeged tiszapalyaudvari kirakodóhely** megnagyobítása és alkalmas emelő daru berendezése érdekében.

Vesztett eb marása. Balla Aladár ujvidéki főispán kis fiát egy vesztetnek látszó kutya megmarta. A szegény fiút Budapestre, a Pasteur-institutumba szállították.

Rablótámadás Palicson. Palicson a napokban **Lóvy** Oszkárné a parkban megtámadta valaki s elrabolta tőle hosszú aranylánczát.

Akit a saját botjával vernek el. Novakovits László pacséri cigány bement **Dobrádi** Lajos ottani vendéglős korcsmájába, ahol a gazdát botjával el akarta verni **Dobrádi** azonban elvette a botot és a támadót úgy elverte vele, hogy jó ideig alig tudott mozogni. A pórul járt cigány most a bírósághoz fordult.

Egy férfi aki nő akar lenni. A feketehegyi esendőrség — mint levelezőnk írja — letartoztatott egy feltűnően viselkedő kaczer nőt. A vallatás során kiderült, hogy az illető **Mócsi** István 32 éves balassagyarmati születésű férfi, aki már évek hosszú sora óta női ruhában jár s így bolondítja a férfiakat.

Krizantem-kiállítás Baján. A bajai gyümölcsészeti egyesület szeptember hónap végén krizantem-kiállítást rendez.

Öngyilkosság. **Varga** István 59 éves bajai hentes fölalkasztotta magát.

Lövés az ablakon át. Gyákov György dunagárdonyi lakos f. hó 12-én **Katily** Sándor ugyanottani földműves ablakán egy vadászfegyverből ama eltökélt szándékkal lőtt be, hogy őt lelője. A lövés azonban nem talált. Az esetről jelentést tettek az ujvidéki kir. ügyészségnél.

Tömeges gondnokság alá helyezések. A szabadkai törvényszék **Leitz** Lajos topolyai lakost, **Czirok** Ágnes tizenkilenczéves moholi lakost és **Sztrikinan** Menyhért bajaszentiváni lakost elmebelegtség miatt gondnokság alá helyezte.

Az óbecsei járásbírósg új épülete. Az Óbecsén **Wagner** Gyula műépítész tervei szerint emelendő járásbírósgai és fogházépület munkálataira július 14-én tartott meg a versenytárgyalás. A beérkezett ajánlatokat döntés végett az igazságügyminiszteriumhoz terjesztették fel.

Csatornázás Ujvidéken. Ujvidék város tanácsa a Limandülő s egyéb a folyó évből eszközlendő csatornázási munkálatokra július 12-én tartott arletést. Ajánlatot tettek: **Morvai Antal** és **Novák Mihály** (Szabadka), **Pletikoszits** és **Vilthy** (Ujvidék), **Pekló Béla** (Ujvidék), **Adolf Henrik** (Ujvidék), **Hazai** aszfaltipar vállalat (Budapest), **Linarits Vilmos** (Ujvidék), **Malocco Péter** (budapest) és **Gergely Samu** (Miskolcz.) A Hazai aszfaltipar vállalat ajánlatát fogadták el.

Bácskai karczos.

Az ujvidéki szoczlálisták vezérét, Láng Kálmánt az oltani rendőrség letartóztatta. A munkások elvtársai szabadonbocsátása érdekében veszedelmes tüntetést rendeztek.

Ez volt aztán a **Lángoló** testvéri szeretet megnyilatkozása.

Az ujvidéki bűz Ujvidéken egynémelyek azon akadnak meg, hogy egy oltani szeszgyár bűzt terjeszt. Ennek megszüntetését szeretnék kieszközölni.

Furcsa. Mért éppen ezen a kis bűzön akadnak meg a jó urak. Hiszen **bűzlik** ott egyebütt is.

A zombori molnároknak sehogy se tetszik, hogy **Falcione** Gusztáv ottani nagykereskedő, ki a modern gazdasági rendszernek egyik előharczosa, kieszközölte a lisztnek védvámját. A molnárok egy kis része keményen támadja e miatt.

Az egyik közülük, kinek keresztnéve **Márton**, már **lővy** is.

A bajalak panasza. Baja város legutóbbi közgyűlésén panaszként fölhozták, hogy a polgármester és főkapitány mindenféle vándortrupp nak engedélyt ad. Így legutóbb megengedte, hogy valami „**Magyar nemzeti műlovarda**”-féle látványosság szedje a piczulákat.

Igaza van a panaszos városatyának. Minek Baján a műlovarda. Hiszen a politikus urak ugyanis **lővő teszik egymást.**

Baja város főorvosa szemrehányással illette a város közönségét, hogy a rend, a tisztaság iránt, dr. **Valentin** a közgyűlésen védelmébe vette a közönséget, s annak a reményének adott kifejezést, hogy a főorvos leczkértetése közben az **éretlenekre**, a gyerekekre gondolt.

Persze, hogy az éretlenekre gondolt. Csak-hogy ilyeneket nemcsak a gyerekek közt, hanem a felnőttek közt is találhatni Baján.

A macsics Zomborban. A macsics-táncz sok bajnak kuforrása. Legutóbb Zomborban is beszélgetett magáról. Akkor t. i., midőn a zombori aljegyzői állás betöltésének dr. **Ágyics** és dr. **Mácsitz** közt folyt a küzdelem. **Fernbach** főispán nehogy az erkölcsösség iránt való érületében bárki is kételkedjék, a **Mácsitz** elleni gyűlöletének adott kifejezést, midőn **Ágyicsra** adta döntő szavazatát.

Pedig a képviselőválasztások idején, hogy járta ez a **Mácsitz** — a függetlenségi tánczot.

A zombori főispán nevetett. Egyik zombori városi bizottsági tag panaszképpen említette, hogy a város polgármestere egy választási aktus alkalmával, örömeinek kifejezést adandó, **nevetett.**

Igaza van a városi bizottsági tag urnak. Bizony nem nevetni, hanem sirni való Zombor város mai közéleti állapota.

Bácskai jókívánságok: Zentai középületeknek légy a vállalkozója.

Baloghy Ernőtől kérdezd, mikor lesz november 18-ika.

A palicsi parkban sétálj egyedül éjjel.

Ugy sikerüljenek összes terveid, mint ahogy **Polónyi Géza** a bajai törvényszék visszaállítására vonatkozó ígérletét be fogja váltani.

Közgazdaság.

Latinovits Pál, a Gazdasági Egyesület elnöke szerdán Budapesten tartózkodott, mely alkalommal a kereskedelmi miniszteriumban a bácskai vasutakat érdeklő, a földművelési miniszteriumban pedig a megyei gazdákat érdeklő több fontos ügyben járt el.

Országos vásár Tiszakálmánfalván. A július 15-én tartott tiszakálmánfalvi orsz. vásár jól sikerült. Eladók és vevők egyaránt nagy számban voltak jelen.

Nagybani parcellázás. Szápáry Pál gróf a 4300 holdnyi gyálai és a 2600 holdnyi ráczszeptéteri birtokát eladta egy konzorciumnak, amelynek élén **Lányi Mór** regőcsei képviselő áll. A kettős birtokot parcellázni fogják.

A komló helyzete. Mig a mi komlós vidékeinken szerencsésen váltakozik esős idő szép idővel, addig a középeurópai komlósvidékeken nagyon egyenetlen, különösen hűvös éjelekkel, s így a pár hét óta grassáló komlólevéltetű mindinkább szaporodik, pedig már is sok munkát, permetező anyagot használtak el, hogy a bajtól megszabaduljanak. A cseh **Daubai**, **Poleppi** járásokban általános a hamuféreg fellépése; a komlóindák nem bírnak fejlődni; a drótosmivélés még egészségesebb! **Michelubban** is gyenge a termés-kilátás, valamivel javult a kép a felsőausztriai kertekben, s közepes az állapot **Stájerországban**. A bajor **Hallertauban** kielégítő a komló állása, ugyan úgy a híres **Spaltban** is, de már **Würtenbergben** megint gyakori a tetű szaporodása s ennek nyomán a korompenész fellépése. A belga komlósvidéken szintén egyenetlen a komló fejlődése, s annyira befolyásolta ez a piacot hogy 1905. termésnek az ára 10 nap alatt 50 frankról 52 frankra majd 90 frankra ugrott, közben 1—2 napra felmelegedvén az idő, 65 frankra esett az ár, de a napsugár eltűnven, újból 80 frankra emelkedett az ár 50 kilónként. Az angol kertekben is sokat kell permetezni a hamuféreg ellen, tehát szintén nem éppen fényesek az állapotok. A komlópiacson fenti okoknál fogva a tavalyi maradék komló ára javulóban van s a kereslet is állandó. Ugy látszik az olyan sokat emlegetett hír, hogy a komlóraktárakban sok a tartalékkomló: **humbug!** Mert hiszen akkor még most nem lenne érdeklődés, pedig új termésre is pl. a **Dunántulon** 1.60—2 korona kilónkénti árat kínálnak elővételben. Ilyen komlóelővételi üzlettől azonban mindeddit szivesen óvunk. A **nürnbergi** piacozona a **hallertau** komló kgr-jáért 70—75 markát fizetnek, II. osztályúért 60—65 markát, harmadévi 40 koronától lefelé. A saazi (cseh) piacson 100—110 kor. a prima, 90—95 kor., a II. osztályu, idegen származásu komlóért 70 koronát is fizettek 50 kilónként. Adja az Isten, hogy az idén ne lehessen olcsóbban venni két koronánál a magyar komlót! Legujabb hír a komlópiaczokról, hogy a **Dunántulon** elővételben két koronáért veszik a csehek a friss komlót; jó lesz tehát a még pihenő tavalyi termést minél előbb piaczra dobni, s pedig az **O. M. G. E.** bizományosa, **J. Scwarz** saazi bizományos utján.

(Cs L.)

Szerkesztői üzenetek.

V. K., Zombor. Postára tettük.
 H. Z., Ujvidék. Hogy melyik a megyei függetlenségi párt hivatalos lapja? Kissé nehezen megy valamennyit összeszámlálni. Könnyebben válaszolnánk, ha azt kérdeznék, hogy melyik nem az.
 S. T. r. Hasonló irányú könyv azóta nem jelent meg.
 Fiatal gazda, Ada. Bács-Bodrogmegye összes termőföldje körülbelül 1 millió hektár.
 vki, Zombor. Minthogy annak a vasutnak az ügye Schmausz Endre kezébe van letéve, kizártnak tartjuk, hogy az ön által jelzett káros irányzat kerekednék felül. Egyébként utána járunk a dolognak.
 S. T., Ujvidék. Az illetőnek megizentük annak idején.
 Z. G., Szabadka. Urszentivánon (Deszspotszentivánon) van. Az ókéri vasúti állomástól 7 és fél klm.
 G. G., Zombor. Postára tettük.
 N. G., Tiszakálmánfalva. Kettő megjelent közülük. A másik kettőt már előzőleg más helyről kaptuk meg.
 A. B. T., Bácsalmás. A jövőben a papírnak csak az egyik oldalára sziveskedjék írni.
 Levelező Titel. Az erősebb kitételeket törölnünk kellett, mert különben sajtópórt zudítottak volna a közlemény írójára.
 „Kis leány”, Turzófűted. Reméljük, hogy a „kis leány” a fürdés hatása alatt végre nagyra fog nőni.
 Keresztény Gazdakör, Orom. Kivánságuk szerint in tézkedtünk.
 A. A. E., Budapest. Alkalmilag sorát ejtjük.
 K. A., Temerin. Mielőbb sorra kerül. Hát csakugyan olyan konsternációt idézett elő? Pedig csak tréfa volt. Hja azokja menyecskék.
 „A sok szenvedésnek mi a vége?” Az, hogy a papirkosár mélységés fenekére jut.
 Z. B. t. Illetékes helyen most foglalkoznak az eszmével. Tehát be kell várunk. Augusztus vége felé forduljon ismét hozzánk.
 M. F., Zombor. Még most is várjuk.

Eladó gépek és szerszámok.

A tűz után maradt vason kívül: Gőzgép 100 H, Tischbein kazán, esztergapad, furógép, szivattyúk, fecskendő, emelő csiga, hengerek, mindennemű malomalkatrészek, korongok, tengelyek, csapágycsövek, csővek, szelepek, csapok, mérlegek, gőzfűtők, (Radiatorok) dara tisztítók, emelőszékek, olajsűrők, peronospora fecskendő, vas tartály, lakatos szerszámok stb. stb. igen jutányosan eladók.

Részletes jegyzékkel és felvilágosításokkal kívánatra szolgál a **KORONA Gőzmalom r. t. Zombor**, a hol az eladó tárgyak megtekinthetők. 303. szám. 1906.

Pályázati hirdetés.

Ujfutak község képviselőtestületének 1906. évi július hó 7-én 19 és 20 számok alatt kelt határozatai értelmében az alulírt előjárás ezenel közhírré teszi, hogy a községi **utczák** és te-

rek szabályozási vonalainak megállapítására vonatkozó munkálatok és a község határában min'egy 13 kilométer, — a községhez közigazgatásilag csatolt uradalmi pusztákon, körülbelül 34 kilométer községi (közüllő) közut törzskönyvezésére vonatkozó mérnöki munkákra ezenel pályázatot hirdet.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozó és erre jogosult mérnök urak, hogy részletes ajánlataikat folyó évi **július hó 28-ig** az alulírt előjárásnál írásba nyújtsák be.

A munkálatok a vonatkozó rendeletek legszigorubb betartásával lesznek elkészítendőek.

Ujfutakon, 1906. évi július hó 9 én.

Mihálovits Sándor, Schaáb Johann,
jegyző bíró.

Vasuti menetrend.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7.22 órákor és délután 1.15 órákor.
Zomborból Ujvidékre reggel 2.25 és 6.51 órákor és d. u. 3.51 óra.
Ujvidékről Zomborba reggel 2.30 és 7.51 órákor és d. u. 1.30 órákor.
Zomborból Bajára reggel 6.45 órákor és d. u. 12.57 és 4.05 órákor.
Ujvidékről Titelre reggel 6.37 és d. u. 5.10 órákor.
Titelről Ujvidékre reggel 3.32 és d. u. 1 órákor.
Hegyes-Feketehegyről Palánkára reggel 6.59, d. u. 3.03 és 7.47 órákor.
Palánkáról Hegyes-Feketehegyre reggel 3., 8.18 és d. u. 2.35 órákor.
Szabadkáról Obecsére reggel 4.40 és d. u. 1.32 órákor.
Obecseről Szabadkára reggel 4.10 és d. u. 1.10 órákor.
Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10.25, d. u. 2.02, 6.50 (gyors) és 7 órákor.
Zomborból Szabadkára reggel 4.40, 8.35 (gyors) 11.30 3.50 és d. u. 8.51 órákor.
Szabadkáról Bajára reggel 4.50, 10.30; d. u. 1.47 és 7.00 órákor.
Bajáról Szabadkára reggel 7.17, 10.40. d. u. 4.12 és 7.47 órákor.
Obecseről Ujvidékre reggel 4.50, 9.45 és d. u. 4.25 órákor.
Ujvidékről Obecsére reggel 4.17, 9.15 és d. u. 5 órákor.
Budapestről Szabadkára reggel 7 (gyors) 7.15 és d. u. 1.55, 3.20 (gyors) 10.10 órákor.
Szabadkáról Budapestre reggel 5.05, 9.51 (gyors), 1.52, 6.37 (gyors) és 11.50 órákor.
Halasról Bácsalmásra reggel 3.50, d. u. 12.05 és 6 órákor.
Bácsalmásról Halasra reggel 3.51, déli 12 és d. u. 8.10 órákor.
Bácsalmásról Regöczére reggel 6.16, d. u. 3 és 8.12 órákor.
Regöczéről Bácsalmásra reggel 2.35, 9.40 és d. u. 5.56 órákor.
Szabadkáról Ujvidékre reggel 5. 10.30, d. u. 1.27, 4.15 és 6.48 (gyors) órákor.
Ujvidékről Szabadkára reggel 4.30, 7.56 (gyors) 10.42, d. u. 4.29 (gyors) 7.46 órákor.

A „LÓHERE” védjegyű
THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kertivetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitünő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere” védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A „Lóhere” védjegy kezeséget nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

== Bécs. ==

Vezérképviselője Magyarországon

LÁSZLÓ MARCELL, Budapest, VI. Teréz-körút 22.

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT

szavatolt 12.4% tiszta káli — 23—24% **kén-savas káli** tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40% tiszta káli — 74—76% **kén-savas káli** tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű **mútrágyaféléket**, azonkívül **részgáliczot** (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA”

Mútrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság 164—

Budapest, V., Fürdő-utcza 8.

BRAUN ADOLF

KÖNYVNYOMDÁJA

— SZABADKÁN, CSAJKÁS-FÉLE HÁZBAN. —

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett

könyvnyomdáját,

hol mindennemű nyomtatványok szolid és pontos kiszolgálás mellett jutányos árban készülnek

Nagy választék a legújabb divatu eljegyzési és esküvői meghívókban

Mindennemű községi, ügyvédi és egyéb nyomtatványok gyorsan és pontosan jutányos árak mellett készülnek el.

☛ Könyv-, papir- és írószerekkereskedés. ☛

**A Zalathnai kénkovand-ipar
részvény-társaság
Brassói kén-sav-
és műtrágya-gyára**

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

műtrágyáit

t. e. a gazdaközönség becses figyelmébe.
Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA

Budapest,
IV. Mária Valéria utca 7

152

EXCELSIOR

szőlőjótó-gummimért (védjeggyel ellátva) jótálok, hogy 14 napig a napsugarak és eső hatása daczára, a tőkén kitart.

A 10835. cs. kir. kiz. szabadalommal bíró „Vertin” szőlőjótó-gummi a 28692. sz. m. kir. szabadalom.

Minta és árjegyzék ingyen.

OESTERREICHER RUDOLF

4-10 WIEN, II-3., Lilienbrung 5.

EXCELSIOR

Eichbaum Mór

Kőfaragómester és Kőbányatulajdonos
Budapest, V, Lipót-körut 2

Nagy raktár az összes kül- és belföldi márványok, sienyt és gránit

sirkövekben,

ugyszintén az összes használatban levő **butormárványokban.** Telefon 291. szám.

Javitások épületeken és temetőken, ugyszintén felirat ujitások a legjutányosabban és pontosan eszközöltetnek.

18-

Dr. Deák Imre

kir. törvényszéki orvos

fogorvosi és fogtechnikai műterme.

Ujvidék, Fő-utca, 28. sz. Telephon 112. sz.

Rendelés 9 órától 5 óráig.

A fogászat terén felmerülő összes munkálatok műtermemben a legújabb vívmányok szerint készülnek.

Fájdalommentes foghúzó, fogtömések: arany, ezüst és porcellánban.

Hiányzó fogak vagy egész fog-orok pótlása arany vagy kautschuk alapon.

Hidmunkák, arany koronák, rendetlenül álló fogak rendezése.

SZÁJPADLÁS NÉLKÜLI FOGAK.

Vulcanit fogsorok.

Vidékiek részére eszközözendő munkák ugyanazon nap készíttetnek el.

32

Finom, tiszta, üde arcórt legbiztosabban a „**Viktoria creme**” használatával lehet szerezni és fenntartani.

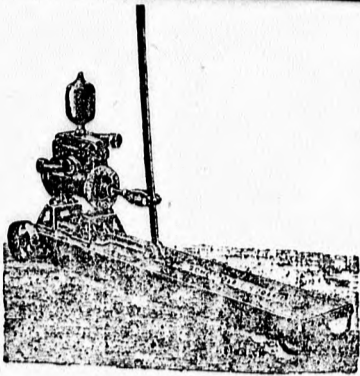
Egy tégely ára 1 kor. nagyobb 2 kor.

Ugyanaz nappali használatra teljesen zsirtalan 1 kor. és 2 kor.

Viktoria arcviz egy üveg 1 kor.

Viktoria puder fehér, rózsaszínben, egy doboz 1 k. 50 f.

Kaphatók: Szabadkán a Magyar korona című gyógyszerárban. 13-20

Borszivattyúk és

borszűrők

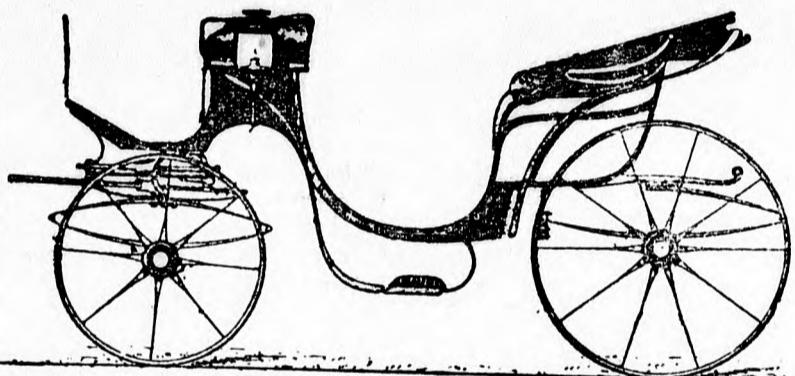
valamint az összes pinczefelszerelési cikkek, nevezetesen:

Amerikaigumi-tömlők, rézcsapok, borlefejtő edények, szellőzők, bormérők. **Palackmosó, palacktöltő, dugaszoló és kupakoló gépek. Parafadugók, ónkupakok, palackok!**

Schottola Ernő

üzemnél BUDAPEST, VI., Foncier-palota.

Nagy képes árjegyzékem kívánatra ingyen és bérmentve küldöm meg.

BIHARI J.

kocsi-gyártó szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy

Szabadkán,

VIII. 161, 54 sz. alatt közvetlen a vasut állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsi-gyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. cz. közönség bernes figyelmét felhívni, hogy ezeltt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég tár-tulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon kilet-ek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu

gummi kerekeimet. Mindezek elöreboc á s a von reményre jogosít, hogy e téren megfelelni képes vagyok. — Régi kocsikat ujakra becserelek. Átalakításokat jutányosan készítek. Képes árjegyzék ingyen.

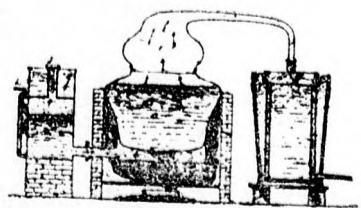
30-52

Magyar kiralyi szabadalmazott

teljesen kozmamentes pálinka-főző Készülék.

1947-903. sz.

Ezen ujonnan feltalált készülékemmel seprő, szilva vagy más sűrű cefreanyagból víz hozzáadása nélkül is lehetetlen kozmás vagy füstös ízű pálinkát főzni. Bővebb felvilágo itást és árjegyzéket erről és másfajta pálinkafőzőkészülékről is adok: levélbeli megkeresésre azonnal válaszolok. A legjutányosabb árak mellett és a legsakszerűbb elkészítésért teljes felelősséget vállalok.

Kovács Lajos rézműves-mester, Székelyhid, Biharmegye.

Delaware (piros) sima szőlővesszőre, mintegy 50,000 drbra, mely saját termelésem, őszi vagy tavaszi szállításra megrendeléseket elfogadok. I. osztályu 52 K., II. osztályu 40 K. ezer darabonként. Megrendelésnél 25 százalék előlegezendő.

9-10

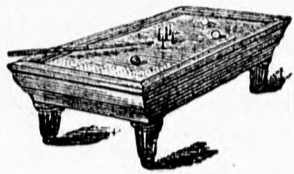
RADITS LŐRINCZ PÉCSETT
1884. óta fennálló
kádár-telepe.

A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon felszerelt műhelyeivel és nagy dongafa-raktárával

versenyen fölül áll.

A legkíméletesebb anyagból készit
beros, sörös és szesz hordókat,
lafteket, kádakat a legkisebbtől a legnagyobbig,
bármilyen mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelki-
ismeretes kiszolgálás mellett a lehető
legjutányosabb áron.

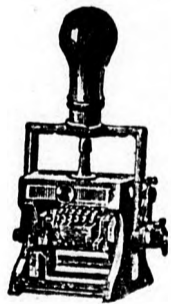
Elvállal úgy magános, mint üzleti vagy
Uradalmi pinceberendezéseket,
javításokat s minden e szakmába vágó munkát.
Kész hordókban állandó raktár.
Meghívásra bárhol megjelen. 115—

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SZEDED, Boldogasszony-sugarút 58. sz

Legújabb szerkesztő fordítható tekeasztalok
jótállás és kedvező fizetési feltételek mel-
lett. Nagy tekeasztalok becsérelése méltányos
áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok
átvétel és javítása. Raktáron tart dákókat és
mindenféle kávéházi felszereléseket.
Rajzok és költségvetések ingyen. 80—

Hivatalos

bélyegzőket, pecsénymó-
kat, keletbelyegzőt, számo-
zó gépeket és minden e
szakba vágó munkát a leg-
jutányosabban készit az

**Első magyar ruggyanta bélyeg-
zőgyár és intézet:**

GEBULDIGER HUGÓ vésnök
Budapest, VI. Vaczi-körút 17. sz

A Bács megyei
Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

173—

**ALFA-SEPARATOR
RÉSZV.-TARSASÁG
BUDAPESTEN
VI. LOMB-UTCA 11.**

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.
Árjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen.
Alfa Laval Separatoraival eddig
több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyár-
tás körülbelül 60 000 darab 130—

Legújabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

**bor- és sörkimerő-készülékek, fűr-
dőkészülékek,** (föltűnést keltő gyógy-
eredményekkel) **hűtő- és jéggyártó-
gépek** és telepek, **szikvizgyártó-
gépek, teljes berendezések** és az
összes e szakmába vágó szükségleti
cikkek, továbbá **fémárúk,** nevezet-
esen **pincefölszerelési** cikkek, **sta-
niol palackklapok** kaphatók jó-
tállás mellett, kitűnő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.
Tömeggyártás, tehát olcsó árak. — Ked-
vező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osz-
tályából ingyen és bérmentve küldetik.
**Nagyobb vidéki városokban jártas kép-
viselők kerestetnek.** 131—

„SZINHAZ és ÉLET“

a legszebb magyar hetilap,

megjelen minden szombaton. Egyes szám 20 fill.
Felelős szerkesztő: **VAJDA LÁSZLÓ.**
A vállalat igazgatója: **LENKEI ZSIGMOND.**
600 oldal! Több mint 1000 kép!

Szenzáció! „Színház és Élet“ felévi
bekötési táblája! Diszes vá-
szonkötésben kapható 1 kor.
60 fillérért a kiadóhivat: lban, (20 fillér szállitási
díj, ha postai kézbesítés kívántatik.)

Gyönyörű „A Színház és Élet“ két éle-
vének diszes kötete 600 oldalnyi terjedelemben.
33 füzet, több mint 1000 eredeti képpel, gyönyörű
kötésben egyenkint 5 korona. Az európai és kü-
lönösen a m. színházi év eseményeinek krónikája.
Szerkesztőség és kiadóhivatal **Budapest, VIII.**
Baross u. 59. sz.

Uj előfizetők a **SZINÉSZET** című drámát
ingyen kapják!

Mutatványszámot szívesen küld a kiadó-
hivatal! Előfizetési ár ¼ évre csak 3 korona.

**Magyarország legnagyobb és legelterjed-
tebb szőlészeti szaklapja a**

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 38-ik évfolyamban he-
tenként jelenik meg igen bő és változatos
tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar
szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, ha-
nem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a **külföldi**
tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a né-
met, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, min-
den kétséget kizárólag a **legsokoldalubb és leg-
tartalmasabb szőlészeti újság,** mely minden
más **külföldi vagy hazai szaklap olvasását**
egész fölöslegessé tesz.

A „Borászati Lapok“

a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesü-
lete“ nek hivatalos közlönye.

A **Borászati Lapok**nak a közgazdaság
és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak
szenlélt rovatai igen kimerítőek, de különös súlyt
helyez a **tudósításokra** is, a miben több mint
száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségének
kezére.

Minden előfizető évenként legalább **egy**
nagy színes műmellékletet kap, valamely ma-
gyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja
meg a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből
vagy állatokból a fellepett **szőlőbetegséget** vagy
rovart és az ellenük való védekezést és kime-
rítő **választ ad** minden hozzáintézt szakkérdésre.

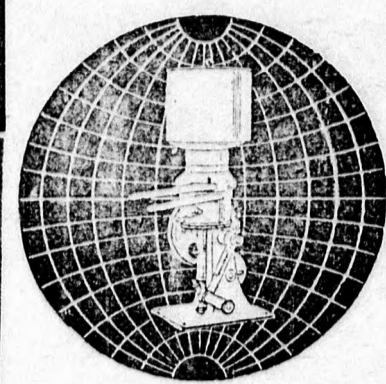
Laptulajdonos: Felelős szerkesztő:
Baross Károly örökösé. Dr. Drucker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. ½ évre 6 kor. ¼ évre 3 kor.
Mutatványszámot 3 héten át szívesen küld
a **Borászati Lapok** kiadóhivatala (Budapest, IX.,
ker., Üllői-ut 25. sz.) 31—

Nyomatott Braun Adol könyvnyomdájában Szabadkán, a (gőzfürdővel szemben.)

Fontos a tejgazdaságban a **GLOBE**
SEPARATOR.

Teljes tejsző-
vetkezési be-
rendezések, ké-
zierő- és turbina
hajtásra, ugyszin-
tén mindennemű
tejgazdasági gé-
peket és eszkö-
zöket **tejszállí-
táshoz, vaj- és**
sajtgyártáshoz.

Legelőnyösebben szállit az **Első magyar**
tejgazdasági gép- és eszközgyár

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és
bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vajat és turót évi kötés mel-
lett minden mennyiségben a legmagasabb áral on
átveszünk. 127—

Iszákosság nincs

többé! Kivánatra bárkinek bérmentesen
küldünk egy próbát a Cozaporból.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán
adható az ivó tudta nélkül.

11—52

A **COZAPORNAK** az a csodálatos
hatása, hogy ellenszenvessé teszi az
iszákosnak a szeszes italt. A **COZA** oly
csendes és biztosan hat, hogy azt ie-
leség, testvér avagy gyermek egyaránt,
az ivónak tudta nélkül adhatja és az H-
lető mégcsak nem is sejtí, mi okozta ja-
vulását.

COZA a családok ezreit békítette
ki s sok ezer férfit a szegény és becs-
telenségtől mentett meg, kik később jó-
zan postárok és ügyes üzletemberek
lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra
és szerencséjéhez segített és sok ember
életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi világ-
hírű **COZAPOR** tulajdonosa, mindazok-
nak kik kívánják, egy próba adagot és
egy köszönő irásokkal telt könyvet díj
és költségmentesen küld. A **COZAPOR**
teljesen ártalmatlan voltárt szavatolunk.
Magyarul levelezünk.

Egy czég az újságokban hirdetésekét közöltet, melyek
szövege a mi hirdetésünk pusztá utánzata: sőt nem éri be
ezzel sem, hanem utánozza törvényes védjegyünket is (pa-
laczk és kéz) Kétségkívül felesleges a t. közönséget arra
figyelmeztetni, hogy az említett czég semminemű üzleket-
tétésben sem áll velünk és hogy a por, melyet elad sem a
valódi, világhírű Cozapor.

A **COZAPOR** a következő helyen kapható:
Német I. gyógyszerára, ZOMBOR,
Szt Györgytér.

Képviselőnk szerűnket átusítja el és bárkinek díjmen-
tesen egy elismerő iratokkal telt könyvet ad.

Minden kérdést, próbát és könyvet illetőleg Zomboron
kívül lakók közvetlenül főraktárunkhoz, Londonba intézzék.

Hiábavaló ingyenpróbáért képviselőnkhez fordulni,
mert az ilyeneket nem szolgáltatathat ki
COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London 28.
(Anglia)

Levelek 25 lev. lapok 10 fillérral bérmentesítendők.

Hungária fürdő

Nyáriidény.

mindennap reggeli 5 órától
kezdve esti 8 óráig a nagykö-
zönség rendelkezésére áll.

Gőzfürdő:

Urak részére

mindennap délelőtt 11 óráig,
csütörtök kivételével, kedden
és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken
d. u. fél 5 óráig, valamint csü-
törtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:

csak urak részére, mindennap d. u. 5—8 óráig.
A kádfürdőt hölgyek és urak mindennap, va-
sárnap d. u. kivételével használhatják. A nagy
medencébe állandóan friss víz folyik 23—